

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2023-01-25

Närvarande: F.d. justitierådet Martin Borgeke samt justitieråden Leif Gäverth och Eric M. Runesson

Avskaffat tillståndskrav för offentlig danstillställning

Enligt en lagrådsremiss den 12 januari 2023 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i ordningslagen (1993:1617).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Lotta Wendelsson.

Förslaget föranleder följande yttrande.

Allmänna frågor

Beredningen av lagstiftningsärendet

Den remitterade promemorian Tillstånd till offentlig danstillställning (Ds 2018:20) innehöll ett förslag som gick ut på att kravet i ordningslagen på tillstånd för att få ordna offentlig danstillställning på icke offentlig plats skulle förändras. Tillståndskravet skulle vara beroende av om det med hänsyn till tillställningens natur, det väntade deltagarantalet samt tiden och platsen för tillställningen skulle finnas risk för att ordningen stördes eller säkerheten äventyrades vid den eller, som en direkt följd av den, i dess omedelbara omgivning. Det lämnades också ett alternativt förslag som innebar att kravet på tillstånd helt skulle tas bort. Utredaren rekommenderade inte det alternativa förslaget. Tvärtom framhålls i utredningen att ett krav på tillstånd för offentlig danstillställning på icke offentlig plats behöver finnas kvar, låt vara att det bör ges en modifierad form.

De remissinstanser som har yttrat sig har, med ett par undantag, lämnat synpunkter enbart på huvudförslaget. I den mån de varit av uppfattningen att det fortfarande bör finnas ett tillståndskrav har de inte haft anledning att yttra sig över det alternativa förslaget. Men det bör nämnas att Brandskyddsföreningen i sitt remissvar framhåller det som särskilt viktigt att det finns en tydlig process som säkerställer säkerheten avseende utrymning och brandskydd samt tydliggör den sökande organisationens ansvar för det. Och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bedömer liksom utredningen att det är viktigt från säkerhetssynpunkt att tillställningar som ställer högre krav på säkerhet fortsatt genomgår ett tillståndsförfarande.

Det förslag som presenteras i lagrådsremissen bygger på det alternativa förslaget. Detta innebär att remissinstanserna, med något

undantag, inte har yttrat sig över det förslag som Lagrådet har att ta ställning till.

När ett remitterat förslag ändras i väsentliga delar efter det att remissinstanserna har yttrat sig är det inte ovanligt att regeringen remitterar det omarbetade lagförslaget i form av ett utkast till lagrådsremiss. Därigenom säkerställs att lagförslaget bereds på sedvanligt vis.

I förevarande fall, när lagändringen knappast kan betecknas som brådskande och då det av remissvaren framkommer att flera tunga remissinstanser ser problem med ett avskaffande av tillståndskravet, kan det ifrågasättas varför regeringen inte har remitterat det förslag som man bestämde sig för att lägga fram. Någon förklaring till att så inte har skett har inte lämnats i lagrådsremissen. Under föredragningen hos Lagrådet har dock upplysts att Polismyndigheten under hand har fått möjlighet att yttra sig över det förslag som lagrådsremissen innehåller.

Enligt 7 kap. 2 § regeringsformen ska vissa krav på beredningen av regeringsärenden uppfyllas. Behövliga upplysningar och yttranden ska inhämtas från berörda myndigheter och även från kommuner i den omfattning som behövs.

Det kan i och för sig hävdas att berörda myndigheter m.m. har fått möjlighet att yttra sig över det slutliga lagförslaget i och med att det fanns ett alternativt förslag av liknande innebörd i den remitterande promemorian. Härigenom skulle beredningskravet kunna anses tillgodosett.

Det viktiga är dock självfallet att remissförfarandet anordnas på sådant sätt att de skäl som ligger bakom kravet på att det vid beredningen av regeringsärenden ska inhämtas behövliga upplysningar och yttranden från berörda myndigheter m.m. blir

tillgodosedda. När beredningen görs på det sätt som här har skett riskerar den att bli ofullständig. Så har det också blivit här.

Enligt Lagrådets mening har beredningen av lagstiftningsärendet inte gjorts på ett lämpligt vis. Lagrådet förordar att förslaget remitteras i sin slutliga form innan en proposition beslutas.

Med detta sagt övergår Lagrådet till innehållet i remissen.

Lagrådsremissens benämning

Lagrådsremissen kallas "Avskaffat tillståndskrav för offentlig danstillställning".

Enligt Lagrådets mening motsvarar titeln inte helt lagförslagets innehåll. Det avskaffade tillståndskravet gäller ju endast när danstillställningen sker på icke offentlig plats. För offentliga danstillställningar på offentliga platser ska tillståndskravet vara oförändrat. Det kan nämnas att denna ofullständighet i uttryckssättet går igen i beskrivningen på s. 1 av det huvudsakliga innehållet i lagrådsremissen och på flera andra ställen.

En titel som bättre svarar mot lagförslagets innehåll är följande.

"Avskaffat krav på tillstånd för offentlig danstillställning på plats som inte är offentlig".

Förslaget till lag om ändring i ordningslagen

Lagförslaget innebär att ordet "danstillställningar" i 2 kap. 4 § andra stycket stryks. Det innebär att det inte längre kommer att krävas tillstånd för danstillställningar som anordnas på annan plats än offentlig plats. Ska danstillställningen anordnas på offentlig plats krävs även fortsättningsvis tillstånd, vilket framgår av paragrafens första stycke.

Av 2 kap. 5 §, som inte ändras, följer att sådan danstillställning som inte längre kommer att kräva tillstånd måste anmälas i förväg till Polismyndigheten. Detta gäller också i fråga om danstillställningar som äger rum utomhus på ett icke-detaljplanelagt område. Sker däremot danstillställningen inomhus på en sådan plats krävs ingen anmälan.

Lagrådet efterlyser här en tydligare beskrivning av när anmälningsplikt uppstår och när så inte är fallet. Detta gäller särskilt mot bakgrund av att danstillställningar anordnas av skilda slag i många olika typer av lokaler eller byggnader och en underlåtenhet att anmäla kan leda bl.a. till att anordnaren blir ersättningsskyldig för Polismyndighetens kostnader för att hålla ordning (2 kap. 27 §). En fråga kan t.ex. vara vad som är utomhus och vad som är inomhus när en tillställning anordnas på en plats som visserligen har tak men som helt eller delvis saknar väggar.

Lagrådet anser också att formuleringen "anordna dans av oaktsamhet" (s. 6 f.) är något förbryllande. Verbet "anordna" talar ju för att det är fråga om ett medvetet och målinriktat agerande. Det är svårt att förena med ett oaktsamhetsansvar.